

EUPL

European Union Public Licence

v.1.1

Naudotojų ir kūrėjų gairės

Šias gaires parengė OSOR konsorciumas:

Autorius:

Patrice-Emmanuel Schmitz

Atsakomybės apribojimas

Šiame dokumente išreikštas autorių požiūris, kurio jokiais aplinkybėmis negalima laikyti oficialia Europos Komisijos pozicija.

Europos Komisija neužtikrina šioje studijoje pateiktos informacijos tikslumo ir neprisiima atsakomybės už jos naudojimą. Kai šioje studijoje minimi bet kokie konkretūs produktai, specifikacijos, procesai ar paslaugos – nurodomas prekės pavadinimas, prekės ženklas, gamintojas ar kt., – tai nebūtinai reiškia, kad Europos Komisija pritaria jų naudojimui, juos rekomenduoja ar jiems teikia pirmenybę.

Autoriai tinkamai pasirūpino reikiama intelektinės nuosavybės teisių turėtojo arba turėtojų ar jo (jų) teisinių atstovų leidimais naudoti tokių teisių saugomų rankraščių dalis, įskaitant paveikslus, žemėlapius ir grafikus, iš nominalaus tokių .

Autorių teisės

Šio pranešimo autorė © Europos bendrija, 2007, 2009.

Leidžiama dauginti nekomerciniais tikslais, jei nurodomas šaltinis.

Turinys

1. KAM SKIRTOS ŠIOS GAIRĖS?	1
2. KAS TURĖTŲ PERSKAITYTI ŠIAS GAIRĖS?	2
3. PAGAL EUPL LICENCIJUOTOS PROGRAMINĖS ĮRANGOS NAUDOJIMAS	3
3.1. LICENCIJAVIMO PRINCIPŲ SUPRATIMAS	3
3.2. F/OSS PRINCIPŲ SUPRATIMAS	3
3.3. EUPL LICENCIJUOTO KODO NAUDOJIMAS – JŪSŲ TEISĖS IR PAREIGOS	5
3.3.1 <i>Jūsų teisės yra apibrėžtos EUPL 2 straipsnyje</i>	5
3.3.2 <i>Jūsų pareigos yra apibrėžtos EUPL 5 ir 6 straipsniuose</i>	5
3.4. KO GALITE TIKĖTIS IŠ EUPL LICENCIJUOTOS PROGRAMINĖS ĮRANGOS?	9
3.6. TOLESNIS KŪRIMAS IR NAUDOJIMAS KARTU SU KITA PROGRAMINE ĮRANGA	10
3.7. AR EUPL GALI BŪTI KEIČIAMA?	10
4. NUOSAVOS PROGRAMINĖS ĮRANGOS IŠLEIDIMAS PAGAL EUPL	10
4.1. BŪTINOS SĄLYGOS	10
4.2. PATIKRINKITE, KAM PRIKLAUSO JŪSŲ TURIMA PROGRAMINĖ ĮRANGA IR JOS INTELEKTINĖS NUOSAVYBĖS TEISĖS	11
4.3. F/OSS PRINCIPŲ TAIKYMAS (BENDRUOMENĖS KŪRIMAS)	11
4.4. KODĖL LICENCIJA YRA SVARBI?	11
4.5. SPRENDIMAS VIEŠAI PASKELBTI PROGRAMINĘ ĮRANGĄ PAGAL F/OSS LICENCIJĄ	12
4.6. EUPL LICENCIJOS PASIRINKIMAS	12
4.7. LICENCIJA TURI BŪTI NURODYTA PAČIOJE PRADINĖJE PROGRAMOJE	12
4.8. EUPL SUTARTIES SUDARYMO GEROJI PATIRTIS	14
4.9. LICENCIATO SUTIKIMO SU SĄLYGOMIS UŽREGISTRUOTI NEREIKIA	14
4.10. SAUGYKLA, KURIOJE TURĖTŲ BŪTI SKELBIAMA PRADINĖ PROGRAMA	15
4.11. KAIP IR KUR TURĖTUMĖTE PASKELBTI APIE SAVO SPRENDIMĄ?	15
5. PROGRAMINĖS ĮRANGOS KŪRIMAS IR SUSIEJIMAS SU EUPL	16
5.1. F/OSS PROGRAMŲ KŪRIMO PRINCIPAI	16
5.2. KAIP PAGAL EUPL GALITE SUSIETI IR SUJUNGTI ĮVAIRIĄ PROGRAMINĘ ĮRANGĄ	16
5.3. KODĖL NAUDINGA SUSIETI PROGRAMINĘ ĮRANGĄ IR KODĖL LICENCIJOS GALI TAM TRUKDYTI?	17
5.4. KONKRETŪS EUPL TAIKYMO KLAUSIMAI	17
5.5. SUDERINAMUMAS SU KITOMIS LICENCIJOMIS	17
5.6. KŪRINIŲ, KURIEMS TAIKOMOS SKIRTINGOS LICENCIJOS, SUJUNGIMAS	18
5.7. EUPL NUOSTATOS DĖL ATITIKTIES POVEIKIS KITO KŪRINIO LICENCIJAVIMO SĄLYGOMS	19
6. NAUJOS EUPL REDAKCIJOS	20
7. IŠVADOS	21

KAIP NAUDOTIS EUPL?

Naudotojų ir kūrėjų gairės

1. Kam skirtos šios gairės?

Šiose praktinėse gairėse pateikiama informacijos:

- kaip naudotis pagal Europos Sąjungos viešosios licencijos (EUPL) naujausią v. 1.1 redakciją platinama programine įranga; ir
- kaip naudotis šia licencija platinant savo programinę įrangą.

Šios gairės gali padėti atsakyti į klausimą „Kas yra EUPL?“, tačiau jų pagrindinis tikslas – iširti, kiek EUPL gali būti naudinga jums, jei esate programinės įrangos savininkas, autorius (licenciaras) arba naudotojas.

Programinės įrangos paskirstymas (angl. *sharing*) – pagrindinis nemokamos arba atvirosios programinės įrangos (angl. *Free or Open Source software*, F/OSS) principas – yra vienas veiksmingiausių būdų skatinti jos naudojimą, gerinti kokybę (kitiems kūrėjams leidžiant tikrinti, tobulinti arba dauginti jos funkcijas) ir taupyti, nes nebereikia nieko kurti iš naujo.

Taip paskirstyti programinę įrangą viešojo administravimo įstaigoms vieningai rekomendavo už e. valdžios politiką atsakingi Europos šalių ministrai¹.

Tačiau programas kuriantys asmenys kuria nuosavybę. Jei programinę įrangą kuria viešojo administravimo įstaigos darbuotojas arba pareigūnas, tikėtina, kad jo sukurta programinė įranga bus šios įstaigos nuosavybė. Jei programinę įrangą kuria viešojo administravimo įstaigos subrangovas pagal paslaugų sutartį, veikiausiai visos nuosavybės teisės, įskaitant naudojimąsi visomis autorių teisėmis ir su jomis susijusiomis teisėmis, atiteks šiai įstaigai (norint patikrinti šį teiginį, reikia peržiūrėti kiekvieną konkrečią paslaugų sutartį, įstaigos sudarytą su programinės įrangos tiekėju). Kompiuterių programinė įranga yra saugoma autorių teisių. Pagal autorių teises kūrinio savininkas įgyja tam tikras teises į savo kūrinį, o kiti asmenys, negavę konkretaus leidimo (arba „Licencijos“), neturi teisės naudoti arba keisti šio kūrinio taip, tarsi jis būtų jų nuosavybė.

Todėl Europos Komisija, siekdama palengvinti programinės įrangos paskirstymą, tolesnį naudojimą ir tobulinimą, parengė EUPL, kuria siekia ginti ir autorių, ir naudotojų interesus – saugoti autorių teises ir neleisti trečiosioms šalims pasisavinti autoriaus darbo, o naudotojams suteikti visas teises (naudojimo, keitimo ir tolesnio platinimo), kurios suteikiamos pagal F/OSS licencijas.

EUPL rengimo procesas buvo išskirtinis. Iki tol nė viena Europos Komisijos dydžio viešojo administravimo įstaigos subjektas nebuvo parengęs F/OSS licencijos ar nusprendusi sistemškai taikyti F/OSS licenciją. Ši licencija buvo parengta po trejus metus trukusių kelių anksčiau parengtų F/OSS licencijų tyrimų ir analizės, kuriuos vykdant buvo nustatyta, kad esamos licencijos netenkina visų poreikių. Buvo

Ministrų deklaracija, 2005 m. lapkričio 24 d. vienbalsiai priimta Mančesteryje (Jungtinė Karalystė) (<http://archive.cabinetoffice.gov.uk/egov2005conference/documents/proceedings/pdf/051124declaration.pdf>).

pateiktos trys teisinės rekomendacijos. Europos Komisija suorganizavo viešą forumą ir tarptautinę teisininkų konferenciją. Galiausiai 2007 m. sausio mėn. Europos Komisija patvirtino EUPL v.1.0 (anglų, prancūzų ir vokiečių kalbomis). Šis Europos Komisijos sprendimas, antras 2008 m. sausio mėn. priimtas sprendimas (kuriuo buvo patvirtintas EUPL v.1.0 vertimas į 19 kitų Europos kalbų) ir trečias 2009 m. sausio mėn. sprendimas, kuriame pateikti licencijos teksto vertimų į visas kalbas paaiškinimai (EUPL v.1.1), buvo grindžiami šiais argumentais:

- laikantis Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje pripažinto kalbų įvairovės principo, EUPL vertimai į visas Europos Sąjungos oficialiąsias kalbas turi turėti vienodą teisinę galią;
- EUPL reikėjo atsižvelgti į valstybių narių įstatymų ir Bendrijos teisės ypatumus bei

įvairovę (autorių teisių terminiją, informavimą, garantijas, atsakomybę, taikomą teisę ir jurisdikciją);

- EUPL užtikrintų suderinamumą su kitomis svarbiausiomis licencijomis.

EUPL yra teisinė priemonė, kuria Europos Komisija šiuo metu naudojami platindama programinę įrangą ir kuria gali naudotis daugybė kitų programinės įrangos tiekėjų, įskaitant Europos Sąjungos valstybių narių viešojo administravimo įstaigas.

Šiose gairėse, atsižvelgiant tai, kokį vaidmenį atliekate, siekiama pateikti paaiškinimų ir konkrečiai atsakyti į klausimus, kurių jums gali kilti, kai taikote EUPL platindamas (-a) programinę įrangą arba naudodamasis (-i) EUPL licencijuota programine įranga.

2. Kas turėtų perskaityti šias gaires?

Šios gairės skirtos asmenims, kurie:

- nori naudotis pagal EUPL paskelbta programine įranga;
- turi nuosavos programinės įrangos ir nori ją platinti pagal EUPL;
- pradėtą kurti programinę įrangą gali susieti su EUPL programine įranga ir nori išleisti šį produktą į apyvartą pagal EUPL arba kitą F/OSS licenciją.

Gairės skirtos šioms suinteresuotosioms šalims:

- Europos Komisijos tarnyboms, kurios nusprendžia platinti nuosavą programinę įrangą pagal F/OSS licenciją;
- viešojo sektoriaus institucijoms, kurios nusprendžia taikyti EUPL platindamos joms priklausančią programinę įrangą kaip

F/OSS programinę įrangą;

- visoms kitoms suinteresuotosioms šalims, įskaitant privataus sektoriaus įmones ir individualius autorius, kurie nori taikyti EUPL platindamos nuosavus kūrinius. Nors EUPL yra konkrečiai skirta Europos teisei sistemai, ja gali naudotis ir autoriai už Europos Sąjungos ribų;
- visiems kūrėjams ir naudotojams (juridiniams ir fiziniams asmenims), kurie gali naudotis kūriniams pagal EUPL.

3. Pagal EUPL licencijuotos programinės įrangos naudojimas

3.1. Licencijavimo principų supratimas

Kuriant programas atsiradusi intelektualinė nuosavybė, kaip ir literatūros bei meno kūriniai, yra saugoma autorių teisiu.

Autorių teisės suteikia tam tikras teises kūrinio savininkui ir nustato teisinius apribojimus šio kūrinio naudotojams. Autorių teisės buvo nustatytos siekiant apsaugoti literatūros kūrinius, todėl pravartu prisiminti, kad kompiuterių programinė įranga ir susiję duomenys pagal autorių teises laikomi literatūros kūrinių rūšimi.

Kūrinio – knygos arba programinės įrangos – autorių teisių savininkas (paprastai pirmasis autorius arba jo darbdavys) sprendžia, kas gali kopijuoti, keisti ir platinti šį kūrinį. Iš esmės tai gali daryti tik savininkas. Prieš kiekvieną asmenį, be leidimo keičiantį arba platinantį kitam

asmeniui priklausantį kūrinį, gali būti imamas teisinių priemonių.

Savininkas gali leisti kitiems kopijuoti, keisti arba platinti kūrinį pagal licenciją, pvz., EUPL.

Tokia licencija (kaip antai EUPL) būtų laikoma **Licenciaro** (programinės įrangos autoriaus) sutartimi su **Licenciatu** (jumis, programinės įrangos naudotoju, kad galėtumėte naudoti šią programinę įrangą pagal licencijos sąlygas). Įsidėmėkite, kad jei nesutinkate su licencijos sąlygomis, paprastai neturite teisės naudoti, kopijuoti, keisti ir platinti šios programinės įrangos. Jei tai darote, nors su licencijos sąlygomis nesutinkate, – pažeidžiate autorių teises.

3.2 F/OSS principų supratimas

EUPL v1.1 yra nemokamai (atvirajai) programinei įrangai (F/OSS) skirta licencija. Kadangi ši licencija tenkina „atvirojo kodo“ apibrėžimo (angl. *Open Source Definition*, OSD) sąlygas, 2009 m. kovo mėn. ji buvo sertifikuota kaip atvirojo kodo licencija pagal Atvirojo kodo iniciatyvą (angl. *Open Source Initiative*, OSI). Ši licencija taip pat tenkina Nemokamos programinės įrangos fondo (angl. *Free Software Foundation*, FSF) iškeltas sąlygas, kurias galima apibendrinti kaip keturių pagrindinių licenciatų laisvių garantijas:

- laisvės naudoti arba paleisti programinę

įrangą bet koku tikslu ir bet kokiam naudotojų skaičiui;

- laisvės gauti pradinę programą (norint sužinoti, kaip veikia programa);
- laisvės paskirstyti ir toliau platinti programinės įrangos kopijas;
- laisvės keisti, pritaikyti bei tobulinti programinę įrangą pagal konkrečius poreikius ir paskirstyti šiuos pakeitimus.

Pagal Atvirojo kodo iniciatyvą (OSI)

(žr. www.opensource.org/docs/definition.php) buvo nustatyta dešimt OSD principų, kuriuos turi atitikti bet kuri atvirosios programinės įrangos licencija:

Nemokamas tolesnis platinimas

„Licencija nedraudžia kam nors parduoti ar perduoti programinės įrangos, ištrauktos iš platinamą programinės įrangos paketą, kuri sudaro programos iš kelių skirtingų šaltinių. Licencija neįpareigoja mokėti honoraro ar

kitokio mokesčio už tokį pardavimą.“

Pradinės programos viešas paskelbimas

„Turi būti pateikta programos pradinė programa, ir ją turi būti galima platinti naudojant tokią pradinę programą kompiliuota forma. Jei kuris nors produkto variantas platinamas be pradinės programos, visuomenė turi būti gerai informuota apie galimybę gauti pradinę programą padengiant tik pagrįstas kopijavimo išlaidas, dar geriau būtų leisti jį nemokamai parsisiųsti internetu. Pradinė programa turi būti pateikta priimtina forma, kuria naudodamasis programuotojas galėtų keisti programą. Draudžiama tyčia keisti išeities kodą, siekiant suklaidinti naudotoją. Draudžiama pateikti tarpines formas, kaip antai parengiamosios doroklės ar transliatoriaus išvedinius.“

Leidimas kurti ir platinti išvestinius kūrinius

„Pagal licenciją turi būti leidžiama atlikti pakeitimus, kurti išvestinius kūrinius ir juos platinti tomis pačiomis sąlygomis, kurios numatytos pradinės programinės įrangos licencijoje.“

Autoriaus pradinės programos vientisumo taisyklė

„Pagal licenciją gali būti draudžiama platinti pakeistos formos išvesties kodą tik tuo atveju, jei pagal licenciją su pradine programa leidžiama platinti „pataisos rinkmenas“, skirtus keisti programą atliekant kompiliavimą. Pagal licenciją turi būti aiškiai leidžiama platinti programinę įrangą, kompiliuotą naudojant pakeistą pradinę programą. Pagal licenciją gali būti reikalaujama, kad išvestinių kūrinių pavadinimas arba versijos numeris būtų kitokie nei pirminės programinės įrangos.“

Ši nuostata taikoma todėl, kad naudinga skatinti įvairią pažangą, tačiau programinės įrangos naudotojai turi teisę žinoti, kas yra už ją atsakingas. Programinės įrangos autoriai ir ją prižiūrintys asmenys taip pat turi teisę žinoti, kokią programinę įrangą jų prašoma prižiūrėti, ir rūpintis savo reputacija. Pagal licenciją gali būti reikalaujama atskirti pakeitimus arba patobulinimus nuo pirminio šaltinio.

Neturi būti jokios asmenų ar grupių diskriminacijos

„Pagal licenciją neturi būti diskriminuojamas joks asmuo ar asmenų grupė.“

Kai kurios šalys gali nustatyti tam tikrų rūšių programinės įrangos eksporto apribojimus (embargą), tačiau pagal licenciją tokių apribojimų neturi būti numatyta.

Neturi būti ribojamos veiklos sritys

„Pagal licenciją niekam neturi būti draudžiama naudoti programą konkrečioje veiklos srityje. Pavyzdžiui, negalima uždrausti naudoti programą versle (komerciniams tikslams) arba atliekant genetinius mokslinius tyrimus.“

Neturi būti nustatoma licencijų platinimo „papildomų“ apribojimų

„Su programa susijusios teisės turi būti suteikiamos visiems, kuriems toliau platinama ši programa, nekeliant sąlygos, kad šios šalys turėtų papildomą licenciją.“

Taip siekiama uždrausti netiesioginėmis priemonėmis riboti programinės įrangos prieinamumą naudotojams, pavyzdžiui, reikalauti pasirašyti susitarimą neatskleisti joje esančios informacijos.

Licencija neturi būti skirta konkrečiam produktui

„Kartu su programa suteikiamos teisės neturi priklausyti nuo to, ar ši programa yra įtraukta į platinamą programinės įrangos paketą. Jei programa atskiriama nuo šio programinės įrangos paketo ir naudojama arba platinama pagal jos konkrečios licencijos sąlygas, visos šalys, gavusios šią programą, turėtų turėti tokias pačias teises kaip ir tos šalys, kurios ją gavo kartu su pradiniu programinės įrangos paketu.“

Licencija neturi trukdyti naudoti kitą programinę įrangą

„Licencija neturi trukdyti naudoti kitą programinę įrangą, platinamą kartu su licencijuotąja programine įranga. Pavyzdžiui, pagal licenciją negalima reikalauti, kad visos kitos toje pačioje laikmenoje platinamos programos būtų atviroji programinė įranga.“

Licencija turi būti neutrali technologijų atžvilgiu

„Nė viena licencijos sąlyga neturi priklausyti nuo konkrečios technologijos ar naudojamų sąsajos rūšių.“

3.3 EUPL licencijuoto kodo naudojimas – jūsų teisės ir pareigos

3.3.1 Jūsų teisės yra apibrėžtos EUPL 2 straipsnyje

Kai pagal EUPL „gaunate“ „kūrinių“ (programinę įrangą ir (arba) dokumentus), jums suteikiamos visame pasaulyje galiojančios nuolatinės neatlygintinos neišimtinės teisės.

„**Pasaulinės**“ reiškia, kad jūsų teisėms netaikomi jokie teritoriniai apribojimai – licencijuotu kūriniu galite naudotis Europoje, už Europos ribų arba tarptautiniame ryšių tinkle.

„**Nuolatinės**“ reiškia, kad teisės turite neribotą laiką. Jei laikysitės licencijos sąlygų, šias teises turėsite visada ir licenciaras nepanaikins jums suteiktos licencijos.

„**Neatlygintinos**“ reiškia, kad licencija jums suteikiama nemokamai. Gali būti neprivalomų įmokų, susijusių su papildomomis paslaugomis, kaip antai pagalba (speciali techninė priežiūra).

Jei esate licenciatas pagal bet kokią F/OSS licenciją arba konkrečiai pagal EUPL, galite:

- viešoje saugykloje gauti pradinę programą. Neminima, jog tai turi būti „saityno saugykla“ (kadangi licencija yra neutrali technologijų atžvilgiu), tačiau šiuo metu geroji patirtis – kodo skelbimas internete;
- kūriniu (t. y. programine įranga) naudotis visomis sąlygomis ir visais tikslais. Tai

3.3.2 Jūsų pareigos yra apibrėžtos EUPL 5 ir 6 straipsniuose

Programinės įrangos naudojimas

Jei paprasčiausiai naudojate programinę įrangą „tokią, kokią gavote arba atsisiuntėte“ (su nekeista pradine programa) savo arba savo

Internetas šiuo metu nėra vienintelis programinės įrangos platinimo būdas (yra ir kitų kanalų, įskaitant CD-ROM laikmenas, FTP protokolą ir t. t.). Ateityje gali būti atrasta dar daugiau būdų, todėl licencija negali būti taikoma tik konkrečiai technologijai (ar būti susieta su ja).

reiškia, kad, pavyzdžiui, leidžiama jį naudoti ir privatiems, ir viešiesiems tikslams, siekiant arba nesiekiant pelno;

- atkurti, t. y. kopijuoti kūrinių;
- keisti kūrinių originalią versiją ir kurti išvestinius kūrinius. Tai reiškia, kad galite pritaikyti kodą savo konkrečioms reikmėms, naudoti programinę įrangą kurti platesnio pobūdžio sprendimą arba, priešingai, pasiimti tik tas kodo dalis, kurios gali būti jums naudingos;
- viešai skelbti kūrinių (t. y. naudoti juo viešajame tinkle arba teikti paslaugas naudojantis šiuo kūriniu – tai vadinamosios „Programinės įrangos paslaugos“ (angl. *Software as a Service*), teikiamos internetu);
- platinti kūrinių arba jo kopijas. Kaip pirmiau nurodyta, taip pat turite teisę platinti pakeistas kūrinių versijas arba išvestinius kūrinius;
- skolinti ir nuomoti kūrinių ar jo kopijas;
- papildomomis licencijomis perduoti teises į kūrinių arba jo kopijas. Tai reiškia, kad pagal licencijos (pagal EUPL nuostatą dėl kopijavimo teisės išsaugojimo (angl. *copyleft*)) sąlygas galėsite kitoms suinteresuotosioms šalims platinti ir pagal papildomas licencijas perduoti visas teises, kurios yra jums suteiktos pagal EUPL.

organizacijos (tos pačios įstaigos arba juridinio asmens) reikmėms, tačiau neplatinate ir neperduodate šios programinės įrangos trečiosioms šalims, jums suteiktos teisės jūsų niekaip neįpareigoja ir nėra ribojamos.

Kai naudojate programinę įrangą, visada turite stengtis be leidimo nesinaudoti ankstesnių jos autorių intelektine nuosavybe: pavadinimais, logotipais, prekių ženklais, paslaugų ženklais ir t. t. Pavyzdžiui, galite naudoti CIRCA (programinę įrangą pagal Europos Komisijos suteiktą EUPL licenciją) dalydamasis (-i) informacija su nuotoliniais naudotojais, kai teikiate savo paslaugas arba įgyvendinate projektą, tačiau naudojimas CIRCA nereiškia, kad turite teisę reklamai naudoti Europos Komisijos pavadinimą (ar logotipą) arba tvirtinti, kad Europos Komisija remia, koordinuoja ar finansuoja jūsų veiklą.

Pirmojo autoriaus licencijuojama programinė įranga

Jei esate pirmasis asmuo, kuris priima sprendimą licencijuoti kūrinių („pirmasis autorius“ arba pirmasis licenciaras), turite užtikrinti (ir kartu su licencija suteikti oficialią garantiją), kad esate jo autorius arba įgijote autorių teises pagal licenciją.

Pavyzdžiui, jei viešojo administravimo įstaiga, kurioje dirbate, nori licencijuoti kokią nors programinę įrangą, įsitikinkite, kad šios programinės įrangos kūrėjai yra arba buvo šios įstaigos atstovai ar rangovai (dirbantys jums pagal paslaugų sutartį, kuria visos teisės perduodamos jūsų įstaigai). Minėta oficiali garantija (žr. EUPL 6 straipsnį) suteikiama programinės įrangos kode aiškiai nurodant, kam priklauso autorių teisės (šiuo tikslu nurodomas autorių teisių turėtojo vardas arba pavadinimas).

Pirmasis licenciaras į kūrinių taip pat gali įtraukti konkrečias programinės įrangos, kurios atvirąją (angl. *permissive*) (t. y. be kopijavimo teisės išsaugojimo) licenciją turi, kodo dalis. Taikant šią licenciją, kaip ir „New BSD“, „Apache 2.0“ ar „MIT Licence“, leidžiama toliau platinti licencijuotą kodą pagal kitą licenciją (EUPL). Šiuo atveju atidžiai perskaitykite šios atvirosios licencijos nuostatas, ypač visus straipsnius, susijusius su sąlygomis, tolesniu platinimu ir autorių teisių ženklais.

Programinės įrangos keitimas

Jei dėl kokių nors priežasčių norite keisti pagal EUPL gautos programinės įrangos kodą, turite gerbti jos pirmojo autoriaus (t. y. Europos bendrijos) ir vėlesnių bendraautorių (jei yra) teises, visų pirma atsižvelgti į visus atvejus, kai

jos minimos. Todėl nepašalinkite jokių autorių teisių ženklų, esančių pradinėje programoje, kuria naudojate kurdamas (-a) savo išvestinį kūrinių.

Jei atliekate tam tikrus patobulinimus, aiškiai pažymėkite jų pradžią ir pabaigą, įrašykite patobulinimo datą ir įterpkite autorių teisių ženklą, iš kurio būtų aišku, jog šio pakeitimo autorius esate jūs ir jo autorių teisės priklauso jums. Atlikę (-usi) bet kokią pakeitimą, padarykite tai kuo greičiau, net jei neketinate toliau platinti šios programinės įrangos (nes jūsų organizacija vėliau gali priimti kitokią sprendimą). Jei ketinate toliau platinti savo pakeistą arba patobulintą programinę įrangą, nepamirškite, kad pagal EUPL (6 straipsnį) kiekvienas bendraautoris turi pateikti tam tikrą oficialią garantiją, t. y. turite užtikrinti, kad esate įterptosios kodo dalies autorius arba pagal licenciją įgijote jos autorių teises kartu su leidimu ją toliau platinti.

Tolesnis programinės įrangos platinimas

Ką reiškia platinimas?

Remiantis EUPL apibrėžimais, *platinimas* ir (arba) *viešas paskelbimas* (visuomenei) – tai veikla, susijusi su kūrinių kopijų pardavimu, perleidimu, skolinimu, nuomojimu, platinimu, viešu paskelbimu, transliavimu, kitokiu pateikimu naudotis prijungties arba atjungties režimu arba leidimu naudotis jo pagrindinėmis funkcijomis. Šis apibrėžimas yra labai platus ir apima ne tik programinės įrangos „kopijų“ pateikimą. Jei asmuo, kuris, pavyzdžiui, teikia interneto paslaugas (programinė įranga kaip paslauga), leidžia interneto naudotojams naudotis programine įranga, tai reiškia, kad jis ją „paskelbė viešai“.

Ar tai reiškia, kad visi interneto paslaugų teikėjai (IPT), kurie gali paprasčiausiai naudoti „nekeistus“ standartinius F/OSS elementus, licencijuotus pagal EUPL (t. y. nekurti jokių išvestinių kūrinių), turi vykdyti platintojo išipareigojimus (ypač paskelbti programinės įrangos pradinę programą saugykloje, kur ji būtų prieinama visiems)? Ne. Šia licencija nesiekama užkrauti šios naštos – jos tikslas yra apsaugoti visų naudotojų (visų pirma pirmojo autoriaus ir vėlesnių bendraautorių) teises, kai IPT teikdami paslaugas naudojami išvestiniais kūrinių, kurie nėra nei platinami, nei licencijuojami jokiaje kitoje saugykloje. Tik tokiais atvejais IPT turi

vykdyti platintojo įsipareigojimus.

Ką turite daryti, kai platiniate kūrinį

Jei toliau platiniate programinę įrangą trečiosioms šalims, turite vykdyti du įsipareigojimus: taikyti licenciją ir pateikti programinės įrangos pradinę programą saugykloje, kur ji būtų prieinama visiems.

A) Įsipareigojimas taikyti licenciją

Jei užsiimate programos, kurios EUPL licenciją turite, kopijų platinimu, visas šias kopijas turite pateikti pagal EUPL nuostatas.

Jei sukūrėte išvestinį kūrinį (t. y. pakeitėte programinę įrangą, įtraukėte papildomų funkcijų, išvertėte sąsają į kitą kalbą ar kt.) ir platiniate šį naują kūrinį, visam išvestiniam kūriniui turite taikyti tą pačią EUPL (nekeisti licencijos sąlygų).

1 pav. Kopijavimo teisės išsaugojimo poveikis

EUPL numatyta svarbi šios taisyklės išimtis, kai būtina taikyti suderinamą licenciją su kopijavimo teisės išsaugojimu.

Programinės įrangos licencija laikoma *licencija su kopijavimo teisės išsaugojimu*, jei toliau platinant pirminį kodą arba bet kokios šalijos su juo rezultata šį licencija turi būti taikoma nepakeista.

Dažniausiai taikoma licencija su kopijavimo teisės išsaugojimu yra *GNU General Public Licence (GPLv.2)*.

Pagal jos 5 straipsnį, siekiant išvengti bet kokio programinės įrangos pasisavinimo išimtinėmis teisėmis, EUPL taip pat yra licencija su kopijavimo teisės išsaugojimu.

Toliau pateiktas EUPL suderinamų licencijų su kopijavimo teisės išsaugojimu sąrašas (2009 m. sausio 1 d.):

- *GNU General Public Licence (GPLv.2)*;
- *Open Software Licence (OSL) v. 2.1 ir (arba) v. 3.0*;

- *Common Public Licence v. 1.0*;
- *Eclipse Public Licence v 1.0*;
- *CeCILL v. 2.0*.

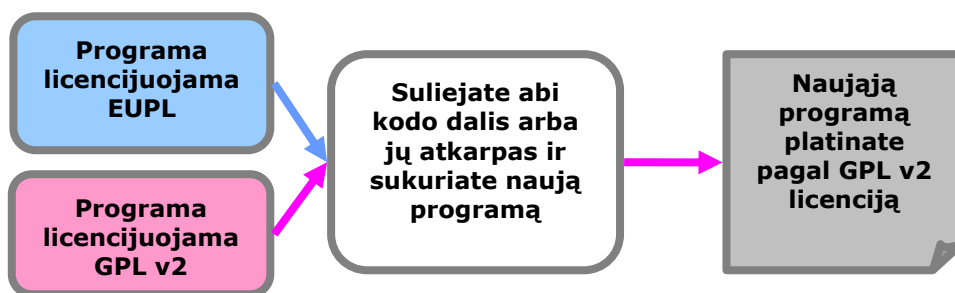
Ką tai reiškia?

Įsivaizduokite, kad sujungėte dvi programinės įrangos kodo dalis:

- turite pirmosios kodo dalies EUPL licenciją;
- turite antrosios kodo dalies suderinamą licenciją su kopijavimo teisės išsaugojimu (vieną iš pateiktųjų sąrašė, pavyzdžiui, GPLv2).

Jei nuspręsite toliau platinti savo išvestinį kūrinį, turėsite jį platinti pagal GPLv2 nuostatas. Šį įsipareigojimą turėsite prisiimti pagal licenciją su kopijavimo teisės išsaugojimu GPLv2. Kadangi jums leidžiama vykdyti šį įsipareigojimą, taip EUPL išsprendžiamas „licencijų konfliktas“.

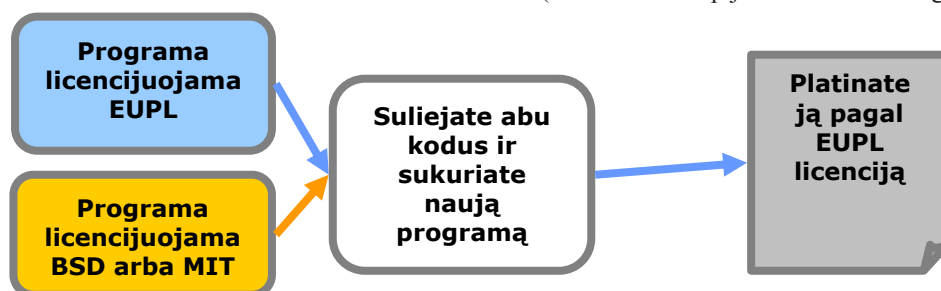

2 pav. Nuostata dėl atitikties

Įsidėmėkite, jog tada, kai programinės įrangos sprendimams naudojami įvairūs atvirojo kodo komponentai, retai reikalaujama sujungti arba susieti jų kodą viename tekste. Įvairių šio sprendimo komponentų parametrai paprastai keičiami tarpusavyje ir apdorojami, tačiau nesujungiami. Tokiu atveju pradinė kiekvieno šio sprendimo komponento licencija lieka galioti. Įsivaizduokite, kad sujungėte kitas dvi programinės įrangos kodo dalis:

- turite pirmosios dalies EUPL licenciją;
- turite antrosios dalies atvirąją licenciją.

3 pav. Sujungimas su atvirąja pradine programa

b) Įsipareigojimas platinti pradinę programą

Jei platinate išvestinį kūrinių, pakeistą pradinę programą turite paskelbti viešojoje saugykloje (dažniausiai interneto svetainėje arba FTP

Programinės įrangos licencija laikoma *atvirąja licencija*, kai pirminio kodo arba bet kokio sujungimo su šiuo kodu rezultato tolesnis platinimas gali būti leidžiamas pagal bet kokią licenciją (tą pačią arba kitą licenciją, taip pat pagal „nuosavybinę“ (angl. *proprietary*) licenciją (visas autorių teises pasilieka pardavėjas). Žinomi atvirųjų licencijų pavyzdžiai yra MIT licencija ir BSD licencijų grupė.

Jei nuspręsite toliau platinti išvestinį kūrinių, tai darysite pagal EUPL nuostatas. Šis įsipareigojimas numatytas EUPL 5 straipsnyje (nuostata dėl kopijavimo teisės išsaugojimo).

3.4 Ko galite tikėtis iš EUPL licencijuotos programinės įrangos?

Jei esate (pirmasis) autorius arba bendraautoris, prisidėjęs prie EUPL kūrinio tobulinimo, galite tikėtis, kad jūsų autorių teisės bus saugomos, nes EUPL licenciatai privalo:

- gerbti pirmojo autoriaus (ir visų vėlesnių bendraautorių) autorių teises, visų pirma atsižvelgti į visus atvejus, kai jos yra paminėtos.

Jei esate autorius arba bendraautoris, prisidėjęs prie EUPL kūrinio tobulinimo, galite tikėtis, kad jūsų kūrinio niekada nepasisavins jokia trečioji šalis (pvz., nė vienas programinės įrangos pardavėjas jo nepaskelbs savo nuosavybe), nes EUPL licenciatai privalo:

- taikyti EUPL platindami kopijas arba išvestinius kūrinius².

Jei esate autorius arba bendraautoris, prisidėjęs prie EUPL kūrinio tobulinimo, galite tikėtis, kad jums bus pranešta apie bet kokį tolesnį šio kūrinio platinimą. Oficialaus išsipareigojimo (arba „garantijos“), kad bus pranešta pirmajam autoriui (arba gautas pranešimas apie atliktą patobulinimą), nėra. Tačiau jei jūs – autorius arba bendraautoris – aktyviai dalyvausite „su licencijuota programine įranga dirbančių žmonių bendruomenėje“, seksite naujienas ar paprasčiausiai lankysitės forumuose, susijusiuose su licencijuotais kūriniais (t. y. pasirinktoje kūrėjų bendradarbiavimo aplinkoje), gausite informacijos ir atsiliepimų. Taip bus užtikrinta jūsų teisė gauti pakeistą kodą ir naudotis patobulinimais jūsų poreikiams tenkinti, nes EUPL yra nustatyta, kad:

- jei platinamas išvestinis kūrinys, jo tolesnis platintojas turi paskelbti pakeistą pradinę programą viešojo saugykloje.

Jei esate autorius arba bendraautoris, prisidėjęs prie sukurto EUPL kūrinio tobulinimo, galite tikėtis, kad bus gerbiama jūsų intelektinė nuosavybė (pavadinimai, logotipai, prekių ženklai, paslaugų ženklai ir t. t.), nes visi naudotojai (arba tolesni platintojai) pagal EUPL visais atvejais privalo stengtis be leidimo nesinaudoti ankstesnių autorių intelektine

nuosavybe.

Galiausiai, jei esate EUPL programinės įrangos naudotojas, turite garantiją, kad kodas bus licencijuotas neribotą laiką, nes panaikinti EUPL neįmanoma – net jei pirmasis autorius nuspręstų pirminės pradinės programos vėlesnėms versijoms taikyti kitokias licencijavimo sąlygas, tai, kuo galite naudotis pagal licenciją, yra jums suteikta neribotam laikui.

² Išskyrus analogiškąją laisvo naudojimo licenciją, pagal kurią trečiosioms šalims taip pat draudžiama pasisavinti kūrinį, kaip paaiškinta 5.5 skirsnyje.

3.6 Tolesnis kūrimas ir naudojimas kartu su kita programine įranga

EUPL programinę įrangą galite be jokių apribojimų naudoti kartu su bet kokia kita programine įranga. Tačiau jei gautąją EUPL programinę įrangą norite toliau platinti – galbūt kartu su jūsų atliktais patobulinimais, – turite tai daryti pagal EUPL arba suderinamą licenciją.

Jei norite keisti EUPL programinę įrangą arba sujungti ją su kita programine įranga ir sukurti naują („išvestinę“) programinę įrangą, turite laikytis EUPL sąlygų dėl programinės įrangos kūrimo arba sujungimo su kita programine įranga (žr. 4 skyrių).

3.7 Ar EUPL gali būti keičiama?

Taip pat kyla klausimų, ar naudotojas gali keisti licenciją, pavyzdžiui: „Ar galiu sukurti išvestinę licenciją?“ Atsakymas yra kategoriškas „ne“ – EUPL yra oficialus dokumentas, po kelerius metus trukusių konsultacijų ir parengiamųjų darbų patvirtintas Europos Komisijos. Negalite jos keisti ar kurti savo „išvestinės EUPL“, pavadintos EUPL, „EUPL v. 2“, „EUPL plus“ ar kaip nors panašiai.

EUPL yra saugoma autorių teisių (© Europos bendrija, 2007) ir nėra „licencijuotas kūrinys“, kurį būtų galima laisvai keisti. Pagal 5 straipsnį („nuostata kopijavimo teisės išsaugojimo) EUPL galima taikyti tik kūrinių platinimui ir (arba) viešam paskelbimui „šioje Licencijoje nustatytais sąlygomis“ (t. y. nekeičiant licencijos nuostatų).

Žinoma, licenciją galima taikyti kartu su kitu susitarimu dėl paslaugų: sujungimo, diegimo,

pagalbos, garantijos pratęsimo, techninės priežiūros ir t. t. Tačiau, kaip nurodyta 5 straipsnyje, papildomomis sąlygomis neturėtų būti keičiamos ar apribojamos EUPL sąlygos.

Jei EUPL netenkina jūsų poreikių, OSI sertifikuotų licencijų sąrašė galite rasti kitą plačiai taikomą licenciją, kuri geriau tenkintų jūsų arba kūrėjų bendruomenės, kuriai priklausote, poreikius. Taip pat galite parengti savo licenciją, tačiau žinokite, kad šią užduotį reikėtų patikėti tik specialistams. Jei nusprendžiate parengti savo licenciją, šiame darbe galite remtis kai kuriomis EUPL mintimis, tačiau jokia jūsų naujos pirminės licencijos dalis neturėtų būti painiojama su EUPL, todėl nereikėtų kopijuoti EUPL pavadinimo, pranešimo, kad autorių teisės priklauso Europos bendrijai, dokumento formos ar žodžių parinkimo.

4. Nuosavos programinės įrangos išleidimas pagal EUPL

EUPL siekiama palengvinti jūsų nuosavos programinės įrangos platinimą pagal F/OSS principus.

4.1 Būtinios sąlygos

Svarbiausia sąlyga, kurios būtina laikytis platiniant programinę įrangą pagal EUPL (ir bet kokią kitą programinę įrangą), – turėti tos programinės įrangos autorių teises.

Turite žinoti, kokiomis sąlygomis išleisite programinę įrangą, todėl turėtumėte susipažinti su EUPL.

EUPL yra F/OSS licencija. Visos licencijos sąlygos, kurių turėsite laikytis, yra pateiktos pačioje EUPL, tačiau, kad galėtumėte naudotis visais programinės įrangos leidybos pagal EUPL pranašumais, taip pat naudinga susipažinti su F/OSS sąvokomis. Ypač pravartu suprasti F/OSS bendruomenių kūrimo principus.

<http://ec.europa.eu/idabc/eupl>

<http://www.osor.eu/eupl>